

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Братюк В.П., к.е.н., доцент,
Шершун В.*

Мукачівський державний університет

Підприємництво відіграє особливу роль у національному господарстві будь-якої країни і Україна не є виключенням.

Аналіз наявного стану сучасного підприємництва дає змогу стверджувати, що нестабільність політичного середовища наносить відчутну шкоду економічному розвитку нашої країни. Підприємництво, особливо мале і середнє, у першу чергу, реагує на негативний вплив дестабілізаційних факторів: порушення встановленого ритму, динаміки економічних процесів, виникнення різких стрибків. Така реакція найчастіше знаходить своє вираження у формі скорочення кількості підприємств приватного сектору, зниження обсягу виробництва та чисельності працюючих.

Саме тому важливим пріоритетним завданням державного і регіонального управління на сьогодні є створення сприятливого середовища для стимулювання економічної активності суб'єктів підприємницької діяльності задля забезпечення економічного зростання, створення робочих місць, відновлення конкурентоспроможності вітчизняної економіки, підвищення рівня життя населення.

Важливим аспектом розвитку підприємництва є податкова політика, яку повинно бути спрямовано на розвиток підприємництва, адже його активність є запорукою економічної стабільності, підвищення добробуту громадян та подолання дефіциту бюджету.

Питання вивчення проблем становлення та розвитку підприємництва в Україні, механізмів стимулювання економічної активності суб'єктів господарювання та їхнього наукового обґрунтування знаходяться в центрі дослідження вітчизняних учених К. Ващенко, О. Кужель, Ю. Єханурова, В. Геєця, І. Вахович, Л. Ускової та ін. Разом із тим недостатньою мірою досліджено питання стратегії розвитку підприємництва та формування конкурентного середовища в Україні, залишаються невирішеними питання оптимальності вітчизняного оподаткування.

Потребує глибокого дослідження також питання наявності факторів, що стримують розвиток підприємництва.

Аналіз стану підприємницької діяльності в Україні показує, що сектор малого і середнього бізнесу потребує ефективної фінансової підтримки як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях.

Світова практика розвитку та захисту підприємництва свідчить, що доступним джерелом фінансування малого бізнесу є надання урядом гарантій повернення позик у разі неплатоспроможності малих підприємств. Це зменшує кредитні ризики і усуває головну перешкоду на шляху надання позик суб'єктам

малого підприємництва, особливо початківцям малого бізнесу. Але для цього необхідні відповідні кредитні ресурси банків. Нажаль, кредитні ресурси в Україні для малого підприємництва дуже обмежені. Для більшості суб'єктів підприємницької діяльності банківський кредит залишається недоступним через надто високі процентні ставки. Це пояснюється тим, що в національній економіці фактично не діє механізм гарантування кредитів [1].

Однією з вагомих перепон на шляху розвитку підприємництва є недосконалість чинної податкової системи та надмірний податковий тиск і обтяжлива система звітності, які зумовлюють зростання обсягів реалізованої продукції, прихованої від оподаткування, невпевненість підприємців у стабільності умов ведення комерційної діяльності.

Негативно впливають на розвиток підприємництва складні та довготривалі післяреєстраційні процедури суб'єктів підприємництва, надмірне втручання органів державної влади в їхню діяльність [2].

Основними напрямками прискорення розвитку підприємництва в сучасних умовах трансформації, переходу до інноваційної моделі розвитку економіки України є: подальше удосконалення законодавчої та нормативної бази щодо створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва; удосконалення кредитної політики, а саме: організація державних кредитних установ з метою пільгового кредитування суб'єктів підприємницької діяльності; удосконалення податкової політики; подальше посилення державної підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва; стимулювання розвитку підприємництва в галузях, що забезпечують найвищу ефективність суспільного виробництва та його конкурентоспроможність.

Для запобігання проблем розвитку підприємництва держава має право надати допомогу, яку зазначено в Законі України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів [4].

Державна допомога може реалізовуватися, зокрема, у таких формах: надання субсидій та грантів; надання дотацій; надання податкових пільг, відстрочення або розстрочення сплати податків, зборів чи інших обов'язкових платежів; списання боргів, включно із заборгованістю за надані державні послуги, списання штрафних санкцій, компенсація збитків суб'єктам господарювання; надання гарантій, кредитів на пільгових умовах, обслуговування кредитів за пільговими тарифами; зменшення фінансових зобов'язань суб'єктів господарювання перед фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування; надання, прямо чи опосередковано, суб'єктам господарювання товарів чи послуг за цінами нижче ринкових або придбання товарів чи послуг суб'єктів господарювання за цінами, вище ринкових; продаж державного майна за цінами, нижче ринкових.

Література:

1. Заярна Н.М. Міжнародний досвід підтримки малого бізнесу та сучасні українські реалії / Н.М. Заярна, Н.А. Гнат // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.1. – С. 198-202.
2. Чубарева Л.І. Малий бізнес: теорія, механізми підтримки становлення та розвитку: автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Донецьк. – 2008. – 20 с.
3. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpruyemnytstvo_pidruchnyk.pdf. – Заголовок з екрану.
4. Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 1 липня 2014 р. № 1555-VII.

МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ СТРАХОВИКА

*Братюк В.П., к.е.н., доцент
Мукачівський державний університет*

Хочеться відмітити, що розвиток страхування в Україні неможливий без ефективного механізму страхового менеджменту та маркетингу в системі розвитку підприємства, що потребує системного аналізу діяльності страховика, удосконалення системи управління та ефективного контролю на макро- і на мікрорівнях.

Страховий менеджмент – це система управління у сфері страхової діяльності, складовими якого є: планування, організація, мотивація, контроль, мистецтво спілкування, визначення мети й мотивації її досягнення.

Планування передбачає конкретизацію цілей розвитку страхової компанії, її підрозділів на певний період; визначення завдань, засобів їх досягнення, термінів та послідовності реалізації; виявлення матеріальних, трудових, фінансових ресурсів, необхідних для вирішення поставлених завдань. Воно поділяється на стратегічне, тактичне і оперативне.

Організація забезпечує упорядкування всіх сторін діяльності (технічної, економічної, соціально-психологічної, правової), дозволяє визначити виконавця завдання й необхідні ресурси.

Мотивація передбачає стимулювання працівників до здійснення ефективної діяльності, яка спрямована на досягнення цілей страхової компанії.

Страховий маркетинг є невід'ємною частиною діяльності будь-якої страхової компанії як на вітчизняному так і на міжнародному ринках, оскільки страхування є видом підприємницької діяльності, що потребує раціонального використання наявних ресурсів, належного рівня організації діяльності, з метою ефективного надання страхових послуг. Використання методології страхового маркетингу сприяє поліпшенню та оптимізації взаємовідносин між виробником